

De Profeet Daniël

Tweegesprek tussen Gert van de Weerd en Henk Schouten

Aflevering 3: Daniël 2:31-49

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Profeet Daniël

Het Beeld uit de Droom

We waren gebleven bij Daniël 2:31. Daniël vertelt koning Nebukadnezar, wat hij gedoomd heeft en de betekenis daarvan. Nebukadnezar zag een groot beeld, dat uit verschillende materialen bestond.

Het beeld vertegenwoordigt komende wereldmachten, waarvan het Babylonische Rijk de eerste is. Het boek Daniël behandelt niet alle wereldmachten vanaf het Babylonische Rijk. De profetie spreekt alleen over die wereldmachten, die rechtstreeks met het volk Israël te maken hebben. Drie daarvan, het Babylonische, Het Medisch-Perzisch en het Griekse Wereldrijk, zijn reeds geschiedenis. De vierde, het Romeinse Rijk, is maar tijdelijk ten onder gegaan. Dat Rijk zal herleven. Daniël 2 geeft daarmee een samenhangende beschrijving van de wereldhistorie, zoals dat zich uitstrekt van de tijd van Daniël, 600 jaar voor Christus, tot de tweede komst van Christus in de Eindtijd.

Daniël 2:31-36 Vertalen is Mensenwerk

Het gedeelte, dat we nu bespreken, is alleen te begrijpen, indien we ons nauwkeurig aan de grondtekst houden. Die nauwkeurigheid hebben vertalers niet altijd nagestreefd. Niet omdat zij bewust de tekst wilden vervalsen, maar omdat zij de tekst niet begrepen, of omdat daar grote onenigheid over was. Vanuit dat onbegrip zagen ze geen noodzaak om heel precies te onderzoeken, wat er in de grondtekst staat. Wij willen dat wel doen.

Vers 32 uit de HSV-vertaling zegt: *het hoofd van goed goud, zijn borst en armen van zilver, zijn buik en dijen van brons*. Dat laatste klopt niet.

De grondtekst spreekt echter van: *zijn buiken* (= maagstreek en buik) *en zijden van brons*; tweemaal twee dus.

En vers 35 HSV-vertaling: *zijn benen van ijzer, zijn voeten gedeeltelijk van ijzer, gedeeltelijk van leem*.

De grondtekst zegt echter: *zijn bovenbenen van ijzer en zijn onderbenen zowel van ijzer als van gebakken klei*.

Bij de uitleg zullen we zien, dat deze correctie van groot belang is voor de exegeese.

De Wereldrijken

Het hoofd van goud is het Babylonische Rijk onder koning Nebukadnezar.

De borst en armen van zilver is het Medisch-Perzische Rijk – Twee volken, precies als de profetie zegt.

De buiken en zijden van brons zien in eerste instantie op het Griekse Wereldrijk onder Alexander de Grote. Na zijn dood brak dat rijk in vier stukken – twee buiken (maag en buik) en twee zijden – precies zoals de profetie zegt.

De bovenbenen beginnen in het bekken; één stuk. Dat is het Romeinse Rijk; aanvankelijk één wereldrijk. Dat splitst zich in twee benen – twee rijken: Het Oost-Romeinse Rijk en het West-Romeinse Rijk.

Beide rijken veranderen vervolgens van samenstelling. In het West-Romeinse Rijk gaat de macht na de val van Rome over op die van de Rooms-katholieke kerk; de Paus in Rome dus. In het Oost-Romeinse Rijk krijgt de Oosters-orthodoxe kerk een dominante rol.

De afnemende kostbaarheid van de gebruikte materialen; goud, zilver, brons en ijzer, zegt ons, dat de er een dalende trend in de kwaliteit van de koninkrijken zit. Kunst en wetenschappen liepen met elk volgende wereldrijk terug.

Daniël 2:37-43

Dit is een moeilijk stuk tekst. Dat komt vooral omdat er behoorlijke verschillen tussen vertalingen bestaan. De HSV-vertaling wijkt helaas van de grondtekst af. We gaan daarom nog eens met vers 40 beginnen; nu direct uit de grondtekst.

⁴⁰ ***Het finale en vierde koninkrijk zal sterk zijn, zoals het ijzer. Nu is het zo dat het ijzer alles kan verbrijzelen en verpletteren. En evenals het ijzer, dat alles in stukken breekt, zal dit koninkrijk vermalen en verbrijzelen.***

⁴¹ ***En dat u de onderbenen zag, met de tenen van gebakken klei van de pottenbakker, maar ook van ijzer, dat koninkrijk zal meervoudig zijn. Toch zal daarin de sterkte van het ijzer gevonden worden, juist omdat hetgene wat u zag, ijzer vermengd met de klei der kleien was.***

⁴² ***En de tenen van de onderbenen, deels van ijzer en deels van klei: delen van dat koninkrijk zullen sterk zijn en van haar zullen er ook bros blijken te zijn.***

Vers 40 geeft een helder beeld van de brute militaire kracht van het Romeinse Rijk.

In vers 41 spreekt de profetie over het tijdperk na de val van Rome (het West-Romeinse Rijk) en Constantinopel (het Oost-Romeinse Rijk). Dan rust de macht bij de Rooms-katholieke kerk en de Oosters-orthodoxe kerk. Dat is een wonderlijke mengeling van wereldlijke macht (de inquisitie) en gelovigen (de gebakken klei).

Dat zegt ook vers 42. In beide gevallen is sprake van grote wereldlijke macht (het ijzer), maar binnen die kerken leven ook vele gelovigen (de klei).

Waarom heet het Romeinse Rijk tevens het finale koninkrijk? (vers 40)

Omdat dit het laatste koninkrijk van de menselijke heerschappij zal zijn; het rijk van de Antichrist. En daarmee zijn we in de Eindtijd aangeland.

Vers 43, direct uit de grondtekst:

⁴³ **Hetgene u zag, dus het ijzer vermengd met gebakken klei der kleien - wat een mengsel is - zij zullen uit de afstammelingen van het volk komen. Echter, wat uit onverenigbare bestanddelen vermengd wordt, kan niet blijvend zijn. Voorwaar, zo zeg ik u, evenals ijzer zich niet vermengt met klei.**

Vers 43 is een heel bijzondere profetie, want het spreekt over het Romeinse Rijk van de Eindtijd; het Nieuw-Romeinse Rijk; het Rijk van de Antichrist.

Wat is dat? De gebakken klei der kleien?

Dat is een vorm van overtreffende trap. Het betekent harde gebakken klei, of porselein.

De klei van de tenen verschilt dus van die van de onderbenen. Volgens de tekst typeert dit materiaal **de afstammelingen van het volk**. In de Bijbelse context is **het volk**, zonder twijfel, het volk Israël. Dat volk gaat kennelijk een onmogelijke combinatie (dat is een verbond. Daniël 9:27) met **het ijzer** aan, dus het Nieuw-Romeinse Rijk.

De profetie spreekt niet over het gelovige Israël, maar over het ongelovige deel van het volk Israël. Zij zijn verhard, zoals Romeinen 11:7 getuigt. Dat wordt getypeerd door het porselein.

Vers 43 sluit met een belangrijke mededeling aangaande dat 'onmogelijke verbond'. Want, zo wordt voorzeggd, dat mengsel van ijzer en porselein **kan niet blijvend zijn**. Het verbond met de Antichrist zal dus maar kort bestaan.

Vraag Henk: Het ijzer blijft dus – het herstelde Romeinse Rijk – maar de klei wordt vervangen door het porselein. Maar,... waar is dan de klei van de onderbenen gebleven?

Antwoord: De klei is de Gemeente van Christus en die wordt opgenomen in de hemel en verdwijnt dus van de aarde.

Vers 44 gaat nog wat verder in op de vierde fase, dus het Nieuw-Romeinse Rijk. Het spreekt namelijk van de **dagen ... van deze koningen**. Dat moeten er tien zijn, want de twee voeten tellen tien tenen.

De tien koningen of koninkrijken vinden we overigens terug in de tien horens van Daniël 7:7 en 24, maar ook in Openbaring 17:12.

Als laatste belangrijke gegeven zegt de tekst ons dat de federatie van de tien koningen vernietigd zal worden door de komst van een nieuw koninkrijk (de rotssteen), dat God zelf zal oprichten.

Openbaring 17:14 zegt het zo:

Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam – want de Heere der heren is Hij en Koning der koningen – zal hen overwinnen.

Dat nieuwe koninkrijk zal bestaan totdat **de eeuwicheden aanbreken** (HSV: **eeuwig standhouden**). Dat zegt ons dat dit het Messiaanse Rijk moet zijn, waar de profeten zo vaak over spreken. Dat rijk is er tot op heden nog nooit geweest.

Daniël 2:44-49

Vers 45b sluit het verhaal van de droom wat abrupt af.

De grote God heeft de koning laten weten wat er hierna geschieden zal. De droom is waar en de uitleg ervan betrouwbaar.

Het is opvallend, dat de Hoogheilige God aan koning Nebukadnezar de droom geeft. Dat Hij hem de toekomst openbaart.

Een boodschap voor de mensheid

Koning Nebukadnezar vertegenwoordigt de mens in zijn glorie. De boodschap is dus mede bestemd voor de gehele mensheid; niet alleen voor Gods volk.

De koning is verbijsterd. Hij herkent de droom die hij had en beseft dat de uitlegging waarachtig is. Dat brengt hem tot de conclusie, dat Daniël een afgezant van de goden moet zijn, dus besluit hij om hem ook als zodanig te behandelen.

Koning Nebukadnezar looft de God der goden en declassificeert, in feite, zo de afgoden van Babel. Dat was, in de ogen van zijn eigen hofhouding, eigenlijk godslastering, maar de persoonlijk macht van koning Nebukadnezar was zo groot dat hij dat risico wel kon nemen.

⁴⁸ Toen bevorderde de koning Daniël. Hij gaf hem vele grote geschenken en stelde hem aan als heerser over heel het gewest Babel en als hoofd van alle machthebbers over alle wijzen van Babel.

⁴⁹ Omdat Daniël de koning daarom verzocht, stelde hij Sadrach, Mesach en Abed-Nego aan over het bestuur van het gewest Babel. Daniël bleef echter in de poort van de koning.

Nebukadnezar blijkt een buitengewoon slim koning. Hij probeert onmiddellijk de nieuw ontdekte God, die bewezen heeft machtig te zijn, aan zich te binden door Daniël één van de hoogste posities in het Babylonische rijk aan te bieden. Daarnaast maakt hij hem minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.